подальшої тренувальної діяльності.

Таким чином, заняття плаванням у закладах вищої освіти мають позитивний вплив на стан центральної нервової системи, сприяють формуванню врівноваженого і сильного типу нервової діяльності. Плавання тонізує нервову систему, врівноважує процеси збудження і гальмування, покращує кровопостачання мозку.

Приємні асоціації, пов'язані з плаванням, підтримкою рівноваги тіла в воді, позитивно впливають на психофізичний стан студентів, сприяють формуванню позитивного емоційного фону. Плавання допомагає побороти водобоязнь, знімає втому, допомагає при нервовому перенапруженні і депресії, піднімає настрій, покращує сон, увагу і пам'ять. Регулярні заняття плаванням дисциплінують і підвищують вольові якості.

Висновки. Результати проведених нами досліджень вказують на необхідність вивчення закономірностей зміни ключових параметрів плавання у студентів-плавців, що відносяться до різних типологічних груп. Тільки прагнення до досягнення оптимальних параметрів даних характеристик стосовно кожної з категорій спортсменів може забезпечити вихід на високий рівень реалізації рухового потенціалу. Важливою умовою ефективної спортивної підготовки плавців-кросів виступає розробка модельних типоспецифічних характеристик і переліку вимог до рівня фізичної підготовленості, фізичного розвитку, ступеня розвитку спеціальних фізичних якостей. Різномісне зіставлення цих показників юних плавців як з узагальненими віковими модельними характеристиками, так і між собою дає можливість оцінити їх спортивний потенціал, виділити типологічні групи і спрогнозувати успішність їх змагальної діяльності.

Література

1. Бублей Т. А. Методика диференційованого навчання фізичних вправ учнів основної школи з відхиленнями у стані здоров'я : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Теорія і методика навчання (фізична культура, основи здоров'я)» / Бублей Тетяна Анатоліївна; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2018. – 19 с.
2. Волков В.Л. Основи професійно-прикладної підготовки студентської молоді: навч. посібник / В.Л. Волков. – К.: Знання України, 2004. – 81 с. 9.
3. Дубогай О. Д. Методика фізичного виховання студентів, віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи : навчальний посібник. / О. Д. Дубогай, В. І. Завацький, Ю. О. Короп. – Луцьк : Надстирря, 1995. – 220 с.
4. Дьоміна Ж. Г. Методика навчання вправ координаційної спрямованості майбутніх учителів музики у процесі фізичного виховання : автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / Ж. Г. Дьоміна. – Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – 22 с.
5. Кручевич Т. Ю., Андреева О. В., Благий О. Л., Садовський О. О. «Проблеми формування рекреаційної культури студентської молоді в умовах активного дозвілля / Т. Ю. Кручевич, О. В. Андреева, О. Л. Благий, О. О. Садовський // «Молодий вчений». № 4.2 (56.2). – 2018. – С. 24-29.
6. Тимошенко О. В. Як модернізувати національну систему фізичного виховання? Сучасний освітній вимір / О. Тимошенко, Ж. Дьоміна // Освіта : всеукр. гром.-політ. тиж. - 2016. - № 15(13-20 квітня). - С. 6 ; Освіта. - 2016. - № 21/22 (25 травня-1 червня). - С. 6.
7. Lawrence D. The complete guide to exercise in water / D. Lawrence // A&C Black London, 1999. – P. 15–26.

Reference

1. Bubley T. A. (2018) Methodology of differential education of physicists has the right of the main school scholars with health outcomes: author. dis. ... Cand. ped. Sciences: [special] 13.00.02 "Theory and technique of navchannya (physical culture, bases of health)" / Bubley Tetyana Anatoliyivna; Nat. ped. un-t im. M.P.Dragomanova. – Kiev, 19 p.
2. Volkov V.L. (2004) Fundamentals of professional and applied training of student youth: navch. posibnik / V.L. Volkov. - K: Knowledge of Ukraine, 81 p.
3. Dubogay O.D. (1995) Methodology of physical education of students who lead health behind the camp to a special medical group: the head master. / O.D. Dubogay, V.I. Zavatsky, Yu. O. Korop. - Lutsk: Nadstyrya, - 220 p.
4. Domina Zh. G. (2010) Technique of navchannya has the right to coordinate the directing of the music teachers in the process of physical communication: author. dis. Cand. ped. Sciences: 13.00.02 / Zh. G. Domina. – Kiev: NPU imeni M.P. Dragomanova, - 22 p.
5. Kruchevich T. Yu., Andreeva O. V., Blagii O. L., Sadovskiy O. O. L. Blagiy, O. O. Sadovskiy (2018) // "Molodiy Vcheniy". No. 4.2 (56.2).- S. 24-29.
6. Tymoshenko O. (2016) Yak modernizuvati the national system of physical wickedness? Happy Holy Week / O. Tymoshenko, J. Domina // Osvita: all Ukrainian. thunder-polit. tizh. - 2016. - No. 15 (April 13-20). - S. 6; Osvita. - No. 21/22 (25 grass-1 worm). - S. 6.
7. Lawrence D. (1999)The complete guide to exercise in water / D. Lawrence // A&C Black London, 1999. – P. 15–26.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2020.8(128).10

УДК 378.147.091.33

Демченко Л. В.

викладач

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, м. Суми

СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ ДО ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

На основі нормативних документів, що регламентують професійну діяльність, узагальнено, що професійні функції фахівця з фізичної терапії, ерготерапії полягають у організації роботи з відновлення порушених функцій

організму засобами фізичної реабілітації, у тому числі технічними та біотехнічними, здійснення первинної профілактики захворювань та фізичної рекреації. На підставі теоретичного аналізу нормативних документів та результатів наукових досліджень уточнено поняття «професійна готовність майбутніх фахівців з фізичної реабілітації та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку» як специфічну здатність особистості ефективно виконувати конкретні види реабілітації на основі знань, умінь, навичок з предметної галузі та прагнень до професійного розвитку й самовдосконалення. Такий феномен сприймається у єдності трьох компонентів. Когнітивний компонент передбачає сукупність знань з фізичної терапії та способів її реалізації, професійно орієнтованих дисциплін, окремих реабілітаційних методик та засобів реабілітаційної діяльності дошкільнят, які є підґрунтям для аналізу конкретної професійної ситуації та побудови індивідуальних реабілітаційних програм. Діяльнісний компонент передбачає вміння використовувати способи фізичної реабілітації дошкільнят; володіння методами організації фізично-реабілітаційної діяльності з дошкільнятами, планування завдань і способів їх вирішення в майбутній професійній діяльності; уміння аналізувати і проектувати процес професійної діяльності. Особистісний компонент передбачає наявність інтелектуальних, світоглядних і професійних цінностей та мотивів фізичної реабілітації дітей дошкільного віку; прагнення до саморозвитку та самовдосконалення; уміння будувати взаємини всередині професійного середовища, що характеризується різними системами цінностей; інтерес та позитивне ставлення до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Ключові слова: професійна готовність, майбутні фахівці з фізичної терапії та ерготерапії, компоненти готовності, фізична реабілітація, дошкільний вік.

Демченко Л. В. Структура готовности будущих бакалавров физической терапии, эрготерапии к физической реабилитации детей дошкольного возраста. На основе нормативных документов, регламентирующих профессиональную деятельность, обобщенно, что профессиональные функции специалиста по физической терапии, эрготерапии заключаются в организации работы по восстановлению нарушенных функций организма средствами физической реабилитации, в том числе техническими и биотехническими, осуществление первичной профилактики заболеваний и физической рекреации. На основании теоретического анализа нормативных документов и результатов научных исследований уточнено понятие «профессиональная готовность будущих специалистов по физической реабилитации и эрготерапии к физической реабилитации детей дошкольного возраста» как специфическую способность личности эффективно выполнять конкретные виды реабилитации на основе знаний, умений, навыков в данной области и стремлений к профессиональному развитию, самосовершенствованию. Такой феномен воспринимается в единстве трех компонентов. Когнитивный компонент предполагает совокупность знаний по физической терапии и способов ее реализации, профессионально ориентированных дисциплин, отдельных реабилитационных методик и средств реабилитационной деятельности дошкольников, которые являются основой для анализа конкретной профессиональной ситуации и построения индивидуальных реабилитационных программ. Деятельностный компонент предполагает умение использовать способы физической реабилитации дошкольников; владение методами организации физическо-реабилитационной деятельности с дошкольниками, планирование задач и способов их решения в будущей профессиональной деятельности; умение анализировать и проектировать процесс профессиональной деятельности. Личностный компонент предполагает наличие интеллектуальных, мировоззренческих и профессиональных ценностей и мотивов физической реабилитации детей дошкольного возраста; стремление к саморазвитию и самосовершенствованию; умение строить отношения внутри профессиональной среды, характеризующийся различными системами ценностей; интерес и положительное отношение к физической реабилитации детей дошкольного возраста.

Ключевые слова: профессиональная готовность, будущие специалисты по физической терапии и эрготерапии, компоненты готовности, физическая реабилитация, дошкольный возраст.

Demchenko L. Structure of readiness of future bachelors of physical therapy, occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children. On the basis of normative documents regulating professional activity, it is generalized that the professional functions of a specialist in physical therapy, occupational therapy are to organize work to restore impaired body functions by means of physical rehabilitation, including technical and biotechnical, primary disease prevention and physical recreation. Based on the theoretical analysis of regulations and research results, the concept of "professional readiness of future specialists in physical rehabilitation and occupational therapy for physical rehabilitation of preschool children" as a specific ability of the individual to effectively perform specific types of rehabilitation based on knowledge, skills, abilities and aspirations to professional development and self-improvement. This phenomenon is perceived in the unity of the three components. The cognitive component provides a set of knowledge on physical therapy and methods of its implementation, professionally oriented disciplines, individual rehabilitation techniques and means of rehabilitation of preschool children, which are the basis for analyzing a specific professional situation and building individual rehabilitation programs. The activity component involves the ability to use methods of physical rehabilitation of preschool children; mastery of methods of organizing physical rehabilitation activities with preschoolers, planning tasks and ways to solve them in future professional activities; ability to analyze and design the process of professional activity. The personal component presupposes the presence of intellectual, ideological and professional values and motives for physical rehabilitation of preschool children; striving for self-development and self-improvement; ability to build relationships within a professional environment characterized by different value systems; interest and positive attitude to the physical rehabilitation of preschool children.

Key words: professional readiness, future specialists in physical therapy and occupational therapy, components of readiness, physical rehabilitation, preschool age.

Постановка проблеми. Процеси, що відбуваються в економічному, політичному і суспільному житті країни, сприяли розробці проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації та ерготерапії у ЗВО, яка займає особливе місце серед пріоритетних завдань сучасної вищої освіти у галузі фізичної реабілітації. Проблема якості професійної підготовки фахівців завжди зберігала свою актуальність, що є критерієм відповідності потребам суспільства.

У професійній підготовці майбутніх фахівців вагомості набуває орієнтація на компетентну особу, що дозволяє істотно полегшити адаптацію випускників в професійному середовищі, підвищити їх конкурентоспроможність. Успішність функціонування системи вищої освіти визначається її педагогічними кадрами, які забезпечують підготовку майбутніх фахівців до ефективної професійної діяльності в умовах впровадження інноваційних методів організації та управління навчальним процесом; диверсифікації та розширення варіативності освітніх програм освіти, зміни їх задач і змісту; оцінки результатів навчання.

У розвитку сучасної системи підготовки фахівців з фізичної реабілітації та ерготерапії і підвищенні її якості, ключовою ланкою є процес формування життєвих і професійних ціннісних орієнтацій, які обумовлюють появу інноваційних шляхів організації навчального процесу у ЗВО. Така ситуація вимагає переосмислення ключових методологічних підходів до проектування і реалізації освітнього процесу в професійній вищій школі. Зокрема, слід готувати майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до певної специфіки їх практики під час роботи з дітьми, яка потребує високого рівня фізичного, соціального, психічного, духовного здоров'я, передбачає активний характер рухових дій, особливі соціальні та психологічні умови роботи, що передбачає формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку у процесі їх професійної підготовки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В основу дослідження покладено концептуальні положення нормативних документів, зокрема, Законів України «Про вищу освіту» (2014), «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» (2017), Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття») (1996), Національної доктрини розвитку фізичної культури і спорту (2004), Стратегії інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів (2010), Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (2013), Національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» (2016) та ін.

Теоретичні засади і практичні питання фізичної реабілітації осіб різних нозологій і категорій населення відображено в наукових працях Л.Б. Волошко [2], О. К. Марченко [6] та ін., окреслено специфічні аспекти вирішення проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії. Питання, пов'язані з професійною підготовкою майбутніх фахівців з фізичної реабілітації та ерготерапії у ЗВО розглядають вітчизняні (Н.О. Белікова [1], Ю.О. Ляной [5], Л.П. Сущенко [8] та ін.) та зарубіжні (J. Gotlib [9], C. Justice [10] та ін.) науковці. Професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії є новим напрямом у вищій освіті. Аналізуючи дослідження вітчизняних науковців і спираючись на визначення Світової конфедерації фізичної терапії, можна стверджувати, що фізична терапія, ерготерапія передбачає надання послуг населенню для розвитку, збереження та відновлення максимальної рухової і функціональної спроможності людини впродовж усього життя. Вона також передбачає надання послуг у випадках, коли рухова і функціональна спроможність людини послаблена чи втрачена внаслідок старіння, перенесеної травми, хвороби або внаслідок негативного впливу навколишнього середовища, оскільки повноцінний функціональний рух є ключовим аспектом у понятті «здорова людина».

Водночас, теоретичний аналіз літературних джерел показав, що професійна підготовка у ЗВО майбутніх фахівців з фізичної та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку не була предметом спеціального цілісного наукового дослідження. **Мета статті.** Розглянути структуру готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Науковці вважають, що готовність – це вибіркова прогностична активність особистості на стадії її підготовки до діяльності, котра починається з моменту визначення мети на основі усвідомлення потреб і мотивів та розвивається відповідно до визначених особистістю плану, установок, загальних моделей подальших дій, що втілюються в предметні дії й відповідають чітко визначеним засобам і способам діяльності [3, с. 25]. Готовність майбутніх фахівців з фізичної терапії до професійної діяльності характеризується вченими як цілісний прояв особистості, комплекс необхідних знань, умінь і здібностей, результат професійної освіти та виховання, соціальної зрілості особистості, компонентами якої виступає психологічна, науковотеоретична, практична, фізична й психофізична готовність [7, с. 245]. Високий рівень професійної готовності фахівців з фізичної терапії, ерготерапії означає, що професіонал має володіти не тільки знаннями, вміннями та високими моральними якостями, а й уміти адекватно діяти у відповідних професійних ситуаціях, беручи на себе відповідальність за свою діяльність. Правильне розуміння майбутніми фахівцями з фізичної терапії, ерготерапії своїх професійних функцій забезпечує їх мобільність і високий рівень професійної компетентності, формує їх позитивну мотивацію та бажання здійснювати наукову і професійну діяльність на ринку реабілітаційних послуг, самореалізовуватися в ній та досягати успіху. Формування професійної готовності майбутнього фізичного терапевта, ерготерапевта слід розглядати як процес опанування стійких, інтегрованих, системних знань та вмінь; розвитку професійно-орієнтованих ціннісних орієнтацій та особистісних якостей; підвищення рівня вмотивованості студентів до реалізації їх у майбутній професійній діяльності відповідно до освітньо-професійних вимог до особистості бакалавра [4].

Професійна готовність майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку забезпечується сформованістю її компонентів. Становлення кожного компонента пов'язано з формуванням його характеристик і властивостей як частини цілісної системи. Тому «формування професійної готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку» розуміємо як спеціально організований на компетентнісних засадах освітній процес, результатом якого є позитивна динаміка розвитку

компонентів (когнітивного, діяльнісного, особистісного) готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Когнітивний компонент передбачає знання про використання способів фізичної терапії, ерготерапії дітей дошкільного віку; наявність багатоаспектних знань з фізичної терапії, ерготерапії, які застосовуються в діяльності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку; знання з професійно орієнтованих дисциплін для побудови індивідуальних реабілітаційних програм дошкільнят; знання різних методик та засобів реабілітаційної діяльності дошкільнят; способів пошуку та структурування інформації на інтегративних засадах й аналізу конкретної професійної ситуації. Професійна діяльність на ринку реабілітаційних послуг передбачає наявність базових знань з циклу дисциплін соціально-гуманітарної підготовки та спеціальних знань з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Діяльнісний компонент передбачає володіння методами організації фізичної реабілітації дошкільнят, планування завдань і способів їх вирішення в майбутній професійній діяльності в напрямі поставлених цілей. За результатами професійної підготовки майбутні фахівці з фізичної терапії, ерготерапії повинні продемонструвати такі вміння та навички фізичної реабілітації дітей дошкільного віку (рис. 1).

Цей компонент передбачає вміння аналізувати і проектувати процес професійної діяльності з урахуванням особливостей дошкільнят, критичність, системність, логічність, гнучкість професійного мислення, здатність до прогнозування і конструювання професійної діяльності з урахуванням особливостей розвитку, вміння усвідомлено оцінювати результати своєї діяльності і прагнення до саморозвитку та самовдосконалення.

Гностичні вміння та навички: уміння творчо перетворювати набуті знання з професійної і практичної підготовки; уміння самостійно здобувати і поглиблювати знання, генерувати нові ідеї для вирішення проблем фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Конструктивні вміння та навички: уміння проектувати і планувати діяльність з фізичної реабілітації дітей дошкільного віку та прогнозувати її результати.

Діагностичні вміння та навички: уміння та навички функціональної діагностики – дослідження фізичного розвитку, функціонального стану організму, фізичної підготовленості дітей дошкільного віку; уміння здійснювати моніторинг за станом дітей дошкільного віку в процесі реалізації фізреабілітаційних заходів.

Організаційно-методичні вміння та навички: уміння та навички складання індивідуальної програми фізичної реабілітації для дітей дошкільного віку та контролю за ефективністю її реалізації; уміння організації та проведення фізичної реабілітації відповідно до її етапів і періодів для дошкільнят; уміння та навички практичного застосування різних засобів і методів фізичної реабілітації дітей дошкільного віку

Інформаційні вміння та навички: уміння самостійно здійснювати пошук, збір, систематизацію й аналіз інформації з різних джерел (друкованих, електронних); уміння використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Дослідницькі вміння та навички: уміння та навички планування, організації і проведення самостійної дослідницько-пошукової роботи з питань фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Рис. 1. Уміння та навички фізичної реабілітації дітей дошкільного віку

Особистісний компонент передбачає наявність інтелектуальних, світоглядних і професійних цінностей та мотивів фізичної реабілітації дітей дошкільного віку; уміння будувати взаємини всередині професійного середовища, що характеризується різними системами цінностей; інтерес та позитивне ставлення до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Цей компонент передбачає також організаторські здібності, гнучкість мислення і поведінки; самостійне перенесення раніше засвоєних знань, умінь, способів діяльності в нові ситуації, уміння бачити проблеми, що виникають, з різних ролевих позицій, емпатійність – уміння поставити себе на місце клієнта, поглянути на ситуацію з його позиції, емоційно відгукнутись на його проблеми; дотримання норм моральності й моральної культури, етичних норм поведінки в процесі здійснення професійних функцій; чуйність; сформованість уміння контактувати з пацієнтами й колегами, з будь-якої ситуації виходити з позицій гуманності й милосердя. Л. П. Сущенко [8, с. 32] вказує на необхідність формування таких здібностей майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії, як: «експресивні (уміння образно та яскраво виражати думки за допомогою слів і невербальних засобів, уміння надихнути хвору людину на необхідність дотримання усіх рекомендацій лікарів і фахівців з фізичної терапії, переконати в доцільності тих або інших реабілітаційних заходів), гностичні (уміння швидко знайти причини і внести корективи в реабілітаційний процес, уміння аналізувати і коригувати власну поведінку і відновлення пацієнта в цілому), дидактичні (розвиток мислення, навчання працювати свідомо, ініціативно та самостійно), академічні (прагнення ґрунтовно оволодіти знаннями, уміннями та навичками з професійно орієнтованих дисциплін), креативні (здатність до творчості, самовдосконалення, самоактуалізації), організаторські (сприяють розвитку міжособистісної взаємодії і спілкування,

дозволяють вибудовувати тимчасові і довгострокові плани, ефективно діяти в стандартних і нестандартних ситуаціях, оптимально використовувати матеріальні, психологічні і кадрові ресурси), перцептивні (уміння адекватного сприйняття, можливості проникнути у внутрішній світ хворої людини), конструктивні (забезпечують прогнозування, проектування і побудову реабілітаційного процесу), психомоторні (уміння зрозуміти механізм руху, що виконується хворим, уміння підібрати індивідуальну техніку й ін.), комунікативні (забезпечують міжособистісне і ділове спілкування у реабілітаційному процесі), авторитарні здібності (уміння швидко завоювати авторитет, здатність до вольового впливу на хворих)». Такі вміння вважаємо особливо важливими для професійної та практичної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Отже, нами теоретично обґрунтовано сутність поняття «професійна готовність майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку» та визначено її структуру, виокремлено когнітивний, діяльнісний та особистісний компоненти.

Висновки. На основі нормативних документів, що регламентують професійну діяльність, узагальнено, що професійні функції фахівця з фізичної терапії, ерготерапії полягають у організації роботи з відновлення порушених функцій організму засобами фізичної реабілітації, у тому числі технічними та біотехнічними, здійснення первинної профілактики захворювань та фізичної рекреації. На підставі теоретичного аналізу нормативних документів та результатів наукових досліджень уточнено поняття «професійна готовність майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку» як специфічну здатність особистості ефективно виконувати конкретні види реабілітації на основі знань, умінь, навичок з предметної галузі та прагнень до професійного розвитку й самовдосконалення. Такий феномен сприймається у єдності трьох компонентів. Когнітивний компонент передбачає сукупність знань з фізичної терапії та способів її реалізації, професійно орієнтованих дисциплін, окремих реабілітаційних методик та засобів реабілітаційної діяльності дошкільнят, які є підґрунтям для аналізу конкретної професійної ситуації та побудови індивідуальних реабілітаційних програм. Діяльнісний компонент передбачає вміння використовувати способи фізичної реабілітації дошкільнят; володіння методами організації фізичної реабілітаційної діяльності з дошкільнятами, планування завдань і способів їх вирішення в майбутній професійній діяльності; уміння аналізувати і проектувати процес професійної діяльності. Особистісний компонент передбачає наявність інтелектуальних, світоглядних і професійних цінностей та мотивів фізичної реабілітації дітей дошкільного віку; прагнення до саморозвитку та самовдосконалення; уміння будувати взаємини всередині професійного середовища, що характеризується різними системами цінностей; інтерес та позитивне ставлення до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у обґрунтуванні організаційно-педагогічних умов формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку в процесі професійної підготовки, у визначенні методичних особливостей реалізації моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до фізичної реабілітації дітей дошкільного віку.

Література:

- 1.Белікова Н.О. Підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'язбережувальної діяльності: теорія та методика: монографія. Київ : ТОВ «Козарі», 2012. 584 с.
- 2.Волошко Л. Б. Організаційно-педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в процесі медико-біологічної підготовки. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2005. № 24. С. 42 – 44.
- 3.Воронін Д. Питання готовності вчителів фізичної культури до професійної діяльності. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. праць. 2011. № 2 (14). С. 24 – 25.
- 4.Крупя В. В. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Тернопіль, 2014. 24 с.
- 5.Лянной Ю.О. Професійна підготовка магістрів з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах України. Science and Education a New Dimension: pedagogy and psychology. 2015. Budapest, 111 (29). Issue 57. P.39–42.
- 6.Марченко О. Перспективи підготовки спеціалістів з фізичної реабілітації. Теорія та методика фізичного виховання та спорту. 2008. № 1. С. 47–51.
- 7.Окса М. М. Генеза вивчення загально педагогічних дисциплін у вузах України в ХХ столітті : монографія. Мелітополь : МДПУ, 2004. 313 с.
- 8.Сущенко Л. П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: автореф. дис. доктора пед. наук : 13.00.04. Київ, 2003. 46 с.
- 9.Gotlib J., Białoszewski D., Cabak A., Barczyk K., Bauer A., Grzegorzczak J. Wsparcie fizjoterapii fachu studentów pierwszy roku polskich uniwersytetów różnych zdrowotnych orientacji. 2009. Vol. 9, Num. 3. URL: <http://www.fizjoterapiapolska.pl/abstracted.php?>
10. Justice C., Rice J., Worry W., Laurie I. Taking inquiry makes a difference – a comparative analysis of student learning. Journal of Excellence in College Teaching. 2007. 18(1), P. 57-77.

References:

- 1.Belikova, N.O. (2012). Pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv z fizichnoi reabilitatsii do zdoroviazbereshuvanoi diialnosti: teoriia ta metodyka [Training of future specialists in physical rehabilitation to healthcare-saving activity: theory and methodology]. Kyiv: Kozari Ltd. (in Ukr.).
- 2.Voloshko, L.B. (2005). Orhanizatsiino-pedahohichni umovy formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv z fizichnoi reabilitatsii v protsesi medyko-biologichnoi pidhotovky [Organizational-pedagogical conditions of formation of professional competence of future specialists in physical rehabilitation in the process of medical and biological preparation]. Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports, 24, 42-44. (in Ukr.).

3. Voronin, D. (2011). Pytannia hotovnosti vchyteliv fizychnoi kultury do profesiinoi diialnosti [The question of readiness of physical education teachers for professional activity]. *Fizychno vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi* : zb. nauk. prats. № 2 (14). S. 24 – 25. [in Ukrainian]
4. Krupa, V.V. (2014). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoi reabilitatsii [Formation of professional competence of future specialists in physical rehabilitation] : author's ref. dis. ... cand. ped. science: special. 13.00.04 "Theory and methods of vocational education". Ternopil. [in Ukrainian]
5. Laynnoy, Yu.O. (2015). Profesiina pidhotovka mahistriv z fizychnoi reabilitatsii u vyshchykh navchalnykh zakladakh Ukrainy [Professional training of masters of physical rehabilitation in higher educational institutions of Ukraine]. *Science and Education a New Dimension: Pedagogy and Psychology*, 111 (29), 57, 39-42. (in Ukr.).
6. Marchenko, O. (2008). Perspektyvy pidhotovky spetsialistiv z fizychnoi reabilitatsii [Prospects for training specialists in physical rehabilitation]. *Theory and methods of physical education and sports*, 1, 47–51. (in Ukr.).
7. Oksa M. M. (2004). Geneza vyvchennia zahalno pedahohichnykh dystsyplin u vuzakh Ukrainy v XX stolitti [The genesis of the study of general pedagogical disciplines in Ukrainian universities in the XX century] : monohrafiia. Melitopol : MDPU. 313 s. [in Ukrainian]
8. Sushchenko L. P. (2003). Teoretyko-metodolohichni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia ta sportu u vyshchykh navchalnykh zakladakh [Theoretical and methodological principles of professional training of future specialists in physical education and sports in higher educational institutions]: avtoref. dys. ... doktora ped. nauk : 13.00.04. Kyiv. 46 s. [in Ukrainian]
9. Gotlib, J., Bialoszewski, D., Cabak, A., Barczyk, K., Bauer, A., & Grzegorzczak, J. (2009). Wyschiaty physiotherapy of the students of the first year of Polish universities of various world orientations. 9, 3. URL: <http://www.fizjoterapiapolska.pl/abstracted.php?>
10. Justice, C., Rice, J., Warry, W., & Laurie, I. (2007). Taking inquiry makes a difference – a comparative analysis of student learning. *Journal of Excellence in College Teaching*. 18(1), 57-77.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2020.8(128).11
УДК 351.741:796.015.6

Дідковський В.А.,
старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки Національної академії внутрішніх справ, м. Київ;
Плева К. В.,
кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки
Національної академії внутрішніх справ, м. Київ;
Кузенков О. В.,
доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки Національної академії внутрішніх справ, м. Київ;
Білик В.В.,
старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки Національної академії внутрішніх справ,
Арсененко О.А.,
старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки Національної академії внутрішніх справ, м. Київ

СПЕЦИФІКА ФІЗИЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ В УМОВАХ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

На підставі аналізу особливостей службової діяльності працівників Національної поліції України встановлено, що виконання службових завдань здебільшого відбувається в екстремальних умовах і передбачає застосування правоохоронцями поліцейських заходів. Це спричинює значні фізичні та психологічні навантаження й погіршує рівень фізичного здоров'я працівників.

Констатовано, що специфіка фізичного навантаження під час виконання службових завдань поліцейськими визначається підрозділом поліції та обумовлена функціональними обов'язками працівників. Виокремлено низку причин, які зумовлюють фізичне навантаження поліцейських: виконанням службових повноважень, які пов'язані з охороною публічної безпеки та порядку, несення служби в добових нарядах; заняття фізичною підготовкою в системі службової підготовки поліцейських, участь у змаганнях із видів спорту.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні впливу навантажень, які виникають під час несення служби поліцейським на показники пам'яті й уваги.

Ключові слова: поліцейський; службова діяльність; фізичне навантаження; фізична підготовленість.

Дидковський В. А., Плева К. В., Кузенков О. В., Білик В. В., Арсененко О. А. Специфика физической нагрузки в условиях служебной деятельности работников Национальной полиции Украины. На основании анализа особенностей служебной деятельности работников Национальной полиции Украины установлено, что выполнение служебных задач в основном происходит в экстремальных условиях и предусматривает применение правоохранителями полицейских мер. Это вызывает значительные физические и психологические нагрузки и ухудшает уровень физического здоровья работников.

Констатировано, что специфика физической нагрузки во время выполнения служебных задач полицейскими определяется подразделением полиции и обусловлена функциональными обязанностями работников. Выделены ряд причин, обуславливающих физическую нагрузку полицейских: выполнение служебных полномочий, связанных с охраной